
Pranagnihotra Upanishad

ப்ராணாக்³நிஹோத்ரோபநிஷத்

Document Information

Text title : Pranagnihotra Upanishad

File name : pranagni.itx

Category : upanishhat

Location : doc_upanishhat

Author : Vedic tradition

Transliterated by : Sunder Hattangadi

Proofread by : Sunder Hattangadi

Latest update : March 23, 2020

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

April 1, 2025

sanskritdocuments.org

Pranagnihotra Upanishad

ப்ராணாக்³நிஹோத்ரோபநிஷத்

ஸாரீரயஜ்ஞஸம்ஸூத்³த⁴சித்தஸஞ்ஜாதபோ³த⁴த: |

முநயோ யத்பத³ம் யாந்தி தத்³ராமபத³மாஸ்ரயே ||

ஓ ஸஹ நாவவது || ஸஹ நௌ பு⁴நக்து || ஸஹ வீர்யம்

கரவாவஹை || தேஜஸ்விநாவத்⁴தமஸ்து மா வித்³விஷாவஹை ||

ஓ ஸாந்தி: ஸாந்தி: ஸாந்தி: ||

ஹரி: ஓ || அதா²த: ஸர்வோபநிஷத்ஸாரம் ஸம்ஸாரஜ்ஞாநாதீத-

மந்த்ரஸூக்தம் ஸாரீரயஜ்ஞம் வ்யாக்²யாஸ்யாம: | யஸ்யிந்நேவ

புருஷ: ஸாரீரே விநாப்யக்³நிஹோத்ரேண விநாபி ஸாங்க்²யயோகே³ந

ஸம்ஸாரவிமுக்திர்³ப⁴வதீதி | ஸ்வேந விதி⁴நாந்நம் பூ⁴மௌ நிக்ஷிப்ய

யா ஓஷதீ:⁴ ஸோமராஜ்ஞீரிதி திஸ்ரு⁴பி⁴ந்நபத இதி த்³வாப்யா-

மநுமந்த்ரயதே | யா ஓஷத⁴ய: ஸோமராஜ்ஞீர்³ப³ஹ்வீ: சதவிசக்ஷண: |

ப்³ரு³ஹஸ்பதிப்ரஸூதாஸ்தா நோ முஞ்சத்வம்ஹஸ: || 1 ||

யா: ப²லிநீர்யா அப²லா அபுஷ்பா யாஸ்ச புஷ்பினீ: |

ப்³ரு³ஹஸ்பதிப்ரஸூதாஸ்தா நோ முஞ்சத்வம்ஹஸ: || 2 ||

ஜீவலா நகா⁴ரிஷாம் மாதே ப³த்⁴நாமோஷதி⁴ம் |

யாதயாய ரூபாஹராத³ப ரக்ஷாம்ஸி சாதயாத் || 3 ||

அந்நபதே⁵ந்நஸ்ய நோ தே⁴ஹ்யநமீவஸ்ய ஸூஷ்மிண: |

ப்ரப்ரதா³தாரம் தாரிஷ ஊர்ஜம் நோ தே⁴ஹி த்³விபதே³ சதுஷ்பதே³ || 4 ||

யத்³ந்நமக்³நிர்³ப³ஹூதா⁴ விராத்³தி⁴

ருத்³ரை: ப்ரஜக்³த⁴ம் யதி³ வா பிஸாசை: |

ஸர்வம் ததீ³ஸானோ அப⁴யம் க்ரு³ணோது

ஸிவமீஸாநாய ஸ்வாஹா || 5 ||

அந்தஸ்சரஸி பூ⁴தேஷு கு³ஹாயாம் விஸ்வதோமுக:² |

த்வம் யஜ்ஞஸ்த்வம் ப்³ரஹ்மா த்வம் ருத்³ரஸ்த்வம் விஷ்ணுஸ்த்வம் வஷட்கார

ஆபோ ஜ்யோதீ ரஸோ⁵ம்ரு²தம் ப்³ரஹ்ம பூ⁴ர்பு⁴வ: ஸுவரோம்நம: |

ஆப: பநந்து ப்ரு²தி²வீம் ப்ரு²தி²வீ பூதா புநாது மாம் |

பநந்து ப்³ரஹ்மணஸ்பதி³ர்ப்³ரஹ்மபூதா புநாது மாம் |

யது³ச்சி²ஷ்டமபோ⁴ஜ்யம் யத்³வா து³ஸ்சரிதம் மம |

ஸர்வம் பநந்து மாமாபோ⁵ஸதாம் ச ப்ரதிக்³ரஹம் ஸ்வாஹா |

அம்ரு²தமஸ்ய ம்ரு²தோபஸ்தரணமஸ்யம்ரு²தம் ப்ராணே ஜுஹோம்யமாஸிஷ்யாந்தோ⁵ஸி
|

ப்ராணய ஸ்வாஹா | அபாநாய ஸ்வாஹா | வ்யாநாய ஸ்வாஹா | உதா³நாய
ஸ்வாஹா |

ஸமாநாய ஸ்வாஹா | இதி கநிஷ்டி²காங்கு³ல்யாங்கு³ஷ்டே²ந ச ப்ராணே ஜுஹோதி
|

அநாமிகயாபாநே | மத்⁴யமயா வ்யாநே | ஸர்வாபி⁴ருதா³நே | ப்ரதே³ஸிந்யா ஸமாநே
|

தூஷ்ணீமேகாமேரு²ஷ்ள ஜுஹோதி | த்³வே ஆஹவநீயே |

ஏகாம் த்³க்ஷிணுக்³நெள | ஏகாம் கா³ர்ஹபத்யே | ஏகாம் ஸர்வப்ராயஸ்சித்தீயே ||

அதா²பிதா⁴நமஸ்யம்ரு²தத்வாயோபஸ்ப்ரு²ஸ்ய புநராதா³ய புநருபஸ்ப்ரு²ஸேத் |

ஸ தே ப்ராண வா⁵⁵போ க்³ரு²ஹீத்வா ஹ்ரு²த³யமந்வாலப்⁴ய ஜபேத் |

ப்ராணே அக்³நி: பரமாத்மா பஞ்சவாயுபி⁴ராவ்ரு²: |

அப⁴யம் ஸர்வபூ⁴தேப்⁴யோ ந மே பீ⁴தி: கதா³சந || 1 ||

இதி ப்ரத²ம: க²ண்ட:³ || 1 ||

விஸ்வோ⁵ஸி வைஸ்வாநரோ விஸ்வருபம் த்வயா தா⁴ர்யதே

ஜாயமாநம் | விஸ்வம் த்வாஹுதத:² ஸர்வா யத்ர

ப்³ரஹ்மா⁵ம்ரு²தோ⁵ஸி | மஹாநவோ⁵யம் புருஷோ

யோ⁵ங்கு³ஷ்டா²க்³ரே ப்ரதிஷ்டி²த: | தமத்³பி:⁴ பரிஷிஞ்சாமி

ஸோ⁵ஸ்யாந்தே அம்ரு²தாய ச | அநாவித்யேஷை பா³ஹ்யாத்மா

த்⁴யாயேதாக்³நிஹோத்ரம் ஜோஹோமீதி | ஸர்வேஷாமேவ ஸுந்ரூப்⁴வதி |

அஸ்ய யஜ்ருபரிவ்ரு²தா ஆஹுதீர்ஹோமயதி | ஸ்வஸரீரே யஜ்ரும்

பரிவர்தயாமீதி | சத்வாரோ⁵க்³நயஸ்தே கிம்பா⁴க்³தே⁴யா: |

தத்ரஸு³ரீயோ⁵க்³நிர்நாம ஸு³ர்யமண்ட³லாக்ரு²தி: ஸஹஸ்ரரஸ்ப்-
பரிவ்ரு²த ஏகரு²ஷி³ர்பூ⁴த்வா மூர்த⁴நி திஷ்ட²தி | யஸ்மாது³க்³தோ

த³ர்ஸநாக்³நிர்நாம சதுராக்ரு²திராஹவநீயோ பூ⁴த்வா முகே² திஷ்ட²தி |

ஸாரீரோக்³நிர்நாம ஜராப்ரணுதா³ ஹவிரவஸ்கந்த³தி | அர்த⁴சந்த³ராக்ரு³தி-
 ர்த³க்ஷிணக்³நிர்யூ⁴த்வா ஹரு³த³யே திஷ்ட²தி தத்ர கோஷ்டா²க்³நிநிதி |
 கோஷ்டா²க்³நிர்நாமாஸிதபீதலீ⁴கா²தி³தாநி ஸம்யக்³வ்யஷ்ட்யாம்
 ஸ்ரபயித்வா கா³ர்ஹபத்யோ பூ⁴த்வா நாப்யாம் திஷ்ட²தி |
 ப்ராயஸ்சித்தயஸ்த்வத⁴ஸ்தாத்திர்யக் திஸ்ரோ ஹிமாம்ஸூப்ரபா⁴பி:⁴
 ப்ரஜநநகர்மா ||

இதி த³விதீய: க²ண்ட:³ || 2 ||

அஸ்ய ஸாரீரயஜ்ஞஸ்ய யூபரஸநாஸோபி⁴தஸ்ய
 கோ யஜமாந: | கா பத்நீ | கே ரு³த்விஜ: | கே ஸத³ஸ்யா: |
 காநி யஜ்ஞபாத்ராணி | காநி ஹவீம்ஷி | கா வேதி:³ |
 கோத்தரவேதி:³ | கோ த³ரோணகலஸ: | கோ ரத:² | க: பஸா: |
 கோ⁵த⁴வ்ய்யு: | கோ ஹோதா | கோ ப்³ராஹ்மண்ச்ச²ம்ஸீ |
 க: ப்ரதிப்ரஸ்தா²தா | க: ப்ரஸ்தோதா | கோ மைத்ராவருண: |
 க உத்³கா³தா | கா தா⁴ராபோதா | கே த³ர்பா:⁴ | க: ஸ்ருவ: |
 காக்யஸ்தா²லீ | காவாகா⁴ரௌ | காவாக்யபா⁴கௌ³ | கே⁵த்ர
 யாஜா: | கே அந்யாஜா: | கேடா³ | க: ஸுக்³தவாக: |
 க: ஸம்யோர்வாக: | கா ஹிம்ஸா | கே பத்நீஸம்யாஜா: |
 கோ யூப: | கா ரஸநா | கா இஷ்டய: | கா த³க்ஷிண |
 கிமவப்⁴ரு³தமிதி ||

இதி த்ரு³தீய: க²ண்ட:³ || 3 ||

அஸ்ய ஸாரீரயஜ்ஞஸ்ய யூபரஸநாஸோபி⁴தஸ்யாத்மா யஜமாந: |
 ப்³த³தி:⁴ பத்நீ | வேதா³ மஹர்த்விஜ: | அஹங்காரோ⁵த⁴வ்ய்யு: | சித்தம்
 ஹோதா | ப்ராணோ ப்³ராஹ்மண்ச்ச²ம்ஸீ | அபாந: ப்ரதிப்ரஸ்தா²தா |
 வ்யாந: ப்ரஸ்தோதா | உதா³ந உத்³கா³தா | ஸமாநோ மைத்ரவருண: |
 ஸாரீரம் வேதி:³ | நாஸிகோத்தரவேதி:³ | மூர்தா⁴ த³ரோணகலஸ: |
 பாதோ³ ரத:² | த³க்ஷிணஹஸ்த: ஸ்ருவ: | ஸவ்யஹஸ்த ஆஜ்யஸ்தா²லீ |
 ஸ்ரோத்தரே ஆகா⁴ரௌ | சக்ஷுஷீ ஆஜ்யபா⁴கௌ³ | க்³ரீவா தா⁴ராபோதா |
 தந்மாத்ராணி ஸத³ஸ்யா: | மஹாபூ⁴தாநி ப்ரயாஜா: | பூ⁴தாநி
 கு³ண அந்யாஜா: | ஜிஹ்வேடா³ | த³ந்தோஷ்டௌ² ஸுக்³தவாக: | தாலு:
 ஸம்யோர்வாக: | ஸம்ரு³திர்த³யா க்ஷாந்திரஹிம்ஸா பத்நீஸம்யாஜா: |
 ஓங்காரோ யூப: | ஆஸா ரஸநா | மநோ ரத:² | காம: பஸா: |

கேஸா த³ர்பா:4 | பு³த்³தீ⁴ந்த³³ரியாணி யஜ்ஞபாத்ராணி | கர்மேந்த³³ரியாணி
ஹவீம்ஷி | அஹிம்ஸா இஷ்டய: | த்யாகோ³ த³க்ஷிண | அவப்⁴ரு³தம்
மரணத் | ஸர்வா ஹ்யஸ்மிந்தே³வதா: ஸரீரே⁵தி⁴ஸமாஹிதா: |
வாராணஸ்யாம் ம்ரு³தோ வாபி இத³ம் வா ப்³ரஹ்ம ய: படே²த் | ஏகேந
ஜந்மநா ஜந்துர்மோக்ஷம் ச ப்ராப்நுயாதி³தி மோக்ஷம் ச
ப்ராப்நுயாதி³த்யுபநிஷத் || 3 ||

ஓ ஸஹ நாவவது || ஸஹ நௌ பு⁴நக்து || ஸஹ வீர்யம் கரவாவஹை ||
தேஜஸ்விநாவதீ⁴தமஸ்து மா வித்³விஷாவஹை ||

ஓ ஸாந்தி: ஸாந்தி: ஸாந்தி: ||

ஹரி: ஓ தத்ஸத் ||

இதி ப்ராணக்³நிஹோத்ரோபநிஷத்ஸமாப்தா ||

Encoded by Sunder Hattangadi

Pranagnihotra Upanishad

pdf was typeset on April 1, 2025

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

